

8.3.2024

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 132. cikkének (2) bekezdése alapján

az EU és Örményország közötti szorosabb kapcsolatokról és az Azerbajdzsán és Örményország közötti békemegállapodás szükségességéről (2024/2580(RSP))

Andrey Kovatchev, Željana Zovko, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, François-Xavier Bellamy, Anja Haga, Miriam Lexmann, Lukas Mandl, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Tomáš Zdechovský
a PPE képviselőcsoport nevében

B9-0165/2024

**Az Európai Parlament állásfoglalása az EU és Örményország közötti szorosabb kapcsolatokról és az Azerbajdzsán és Örményország közötti békemegállapodás szükségességéről
(2024/2580(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Örményországról, Azerbajdzsánról és a hegyi-karabahi helyzetről szóló szóló korábbi állásfoglalásaira,
  - tekintettel az Egyesült Nemzetek Alapokmányára, a Helsinki Záróokmányra és az 1991. december 21-i almati nyilatkozatra,
  - tekintettel az egyrészt az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészt az Örmény Köztársaság közötti, 2021. március 1-jén teljes körűen hatályba lépett átfogó és megerősített partnerségi megállapodásra¹ (CEPA),
  - tekintettel Nikol Pasinján örmény miniszterelnöknek az Európai Parlament plenáris ülésén 2023. október 17-én tartott beszédére,
  - tekintettel a 2023. november 15-i második magas szintű EU–Örményország politikai és biztonsági párbeszéd következtetéseire,
  - tekintettel arra, hogy Örményország 2024. február 1-jén a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumának részes felévé vált,
  - tekintettel az Örményországgal való partnerségi megállapodás végrehajtásáról szóló, 2024. február 12-i jelentésre,
  - tekintettel az EU–Örményország Partnerségi Tanács 2024. február 13-i, ötödik ülésére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel Nikol Pasinján örmény miniszterelnök 2023. október 17-én az Európai Parlamenthez intézett beszédében közös kötelezettségvállalásra szólított fel az EU és Örményország közötti kapcsolatok további erősítése érdekében, és hangsúlyozta, hogy „az Örmény Köztársaság készen áll arra, hogy közelebb kerüljön az Európai Unióhoz, amennyire azt az Európai Unió lehetségesnek tartja”;
- B. mivel az Európai Tanács október 26–27-i ülésén felkérte az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és a Bizottságot, hogy terjesszenek elő alternatívákat arra vonatkozóan, hogy miként lehetne a legjobban megerősíteni az EU és Örményország közötti kapcsolatokat, azok minden dimenziójában; mivel a Külügyek Tanácsa 2023. november 13-i ülésén zöld utat adott a további támogatási intézkedések meghatározásának; mivel az Európai Külügyi Szolgálat és a Bizottság 2023. november 27-i héten Örményországba indított közös tényfeltáró missziója megerősítette mindkét

---

¹ [HL L 23., 2018.1.26., 4. o.](#)

fél közös törekvését az együttműködés megerősítésére, beleértve az új területeken – például a biztonság és a védelem területén – való további szerepvállalást, valamint az ágazati együttműködés fokozását;

- C. mivel az EU és Örményország közötti kapcsolatok olyan közös értékeken alapulnak, mint a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és az alapvető szabadságok, a regionális együttműködés, valamint a keleti partnerség keretében való aktív szerepvállalás a regionális együttműködéshez és stabilitáshoz való hozzájárulás érdekében;
- D. mivel a 2018-as bársonyos forradalmat követően Örményország töretlenül folytatja a demokrácia, az igazságszolgáltatási rendszer és a korrupcióellenes intézmények megerősítését célzó reformokat;
- E. mivel Nikol Pasinján miniszterelnök vezetésével Örményország reagált ingatag biztonsági környezetére, Azerbajdzsánnal szembeni katonai hátrányára és az Oroszországgal való megbízhatatlan szövetségre, és befagyasztotta a Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezetében (CSTO) való tagságát, törekedve arra, hogy csökkentse az Oroszországi Föderációtól való biztonsági függőségét, valamint új szereplőket von be biztonsági szerkezetébe, például a Franciaországgal, Görögországgal és más uniós tagállamokkal folytatott fokozott katonai együttműködés révén;
- F. mivel az Oroszországi Föderáció megpróbálja aláásni Örményország demokratikus legitimitását, dezinformációs kampányok révén megpróbál káoszt előidézni és destabilizálni az országot, továbbá kihasználta Örményország katonai gyengeségét az Azerbajdzsánnal való konfrontáció során;
- G. mivel az örmény gazdaság továbbra is nagymértékben függ Oroszországtól, különösen a stratégiai energiaágazatban; mivel Nikol Pasinján miniszterelnök az uniós gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében fokozott támogatást kért; mivel a gazdaságélénkítési és beruházási terv eddig mintegy 500 millió eurót mozgósított ágazatközi beruházásokra;
- H. mivel az EU–Örményország Partnerségi Tanács ötödik ülésén elfogadott új EU–Örményország partnerségi menetrend prioritásként fogja kezelni az ország rezilienciájának megerősítését és gazdaságának diverzifikálását, a biztonsági együttműködés megerősítését, valamint a beruházások fokozását, ami a gazdasági együttműködés kulcsa;
- I. mivel 2023 szeptemberében Azerbajdzsán a laçini folyosó kilenc hónapos blokádját követően erőszakkal ellenőrzése alá vonta Hegyi-Karabah fennmaradó részeit; mivel közel 140 000 örménynek kellett elmenekülnie a területről, aminek következtében Hegyi-Karabahot csaknem teljes mértékben megfosztották az évszázadok óta ott élő örmény lakosságtól; mivel ez etnikai tisztogatásnak minősülhet; mivel az el nem ismert Hegyi-Karabah Köztársaság 2024. január 1-jén megszűnt, miután hatóságait kényszerítéssel feloszlatták;
- J. mivel Örményország és Azerbajdzsán közvetlen tárgyalásokat kezdett egy esetleges békemegállapodás érdekében, amely új fejezetet nyithat a kétoldalú kapcsolatokban; mivel továbbra is nézeteltérés áll fenn a határok megállapítását és kijelölését, valamint

az Azerbajdzsán és a nahicseváni exklávé közötti közlekedési kapcsolatokra vonatkozó gyakorlati intézkedéseket illetően;

- K. mivel Hegyi-Karabahban számos templom, mecset, kőkereszt és temető található; mivel miután Azerbajdzsán a 2020-as háború során szándékosan jelentős kárt okozott az örmény kulturális örökségben, a Nemzetközi Bíróság (NB) 2021. december 7-i végzésében² jelezte, hogy Azerbajdzsánnak „minden szükséges intézkedést meg kell hoznia az örmény kulturális örökség – így többek között, de nem kizárólag templomok és más imahelyek, emlékművek, műemlékek, temetők és műtárgyak – megszenteltetésére és az azok ellen irányuló vandalizmus megelőzése és az ilyen cselekmények elkövetőinek megbüntetése érdekében”;
- L. mivel az azerbajdzsáni vezetés továbbra is irredenta nyilatkozatokat tesz Örményország szuverén területével kapcsolatban; mivel az azerbajdzsáni hadsereg továbbra is megszállás alatt tartja Örményország szuverén területének mintegy 170 km²-t kitevő részét;
- M. mivel az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP) örményországi polgári misszióját (EUMA) 2023 februárjában telepítették azzal a megbízatással, hogy nyomon kövesse az örmény–azeri határral kapcsolatos fejleményeket, és jelentést tegyen azokról; mivel az EUMA csak a határ örmény oldalán működhet, mivel Azerbajdzsán megtagadja, hogy a misszió a határ azeri oldalán is jelen legyen;
1. elismeri és üdvözli, hogy az örmény hatóságok határozottan hangsúlyozták azon óhajukat, hogy erősítsék és prioritásként kezeljék az Európai Unióval fenntartott kapcsolatokat; úgy véli, hogy az Európai Uniónak pozitívan kell reagálnia, és teljes mértékben ki kell használnia ezt a potenciális geopolitikai változást;
  2. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezdjék meg az EU Örményországgal fenntartott kapcsolatainak ambiciózus korszerűsítésére irányuló ütemterv kidolgozását; úgy véli, hogy a jelenlegi körülmények között az átfogó és megerősített partnerségi megállapodás nem megfelelő, és nem aknázza ki politikai potenciálját; úgy véli, hogy az Ukrajnával, Grúziával és a Moldovai Köztársasággal kötött társulási megállapodásokból/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségekből származó tapasztalatoknak jó alapul kell szolgálniuk, különösen az egységes piaccal való fokozatos ágazati integráció tekintetében, amelynek kézzelfogható makro- és mikroszintű előnyökkel kell járnia Örményország számára; üdvözli az új EU–Örményország partnerségi menetrendet;
  3. úgy véli, hogy Örményország az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikke értelmében európai perspektívával rendelkezik, és kérheti felvételét az Európai Unióba, amennyiben elkötelezi magát a koppenhágai kritériumok és a demokrácia elvei mellett, tiszteletben tartja az alapvető szabadságokat, az emberi és a kisebbségi jogokat, valamint biztosítja a jogállamiságot; felhívja az EU-t, hogy vizsgálja meg Örményország számára a tagjelölti státusz megadásának lehetőségeit, és e tekintetben

---

² A Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i végzése a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény alkalmazása tekintetében hozandó ideiglenes intézkedések iránti kérelemről (*Örményország kontra Azerbajdzsán*).

biztosítsa a szükséges támogatást;

4. hangsúlyozza a kapcsolatot Örményországnak az EU-val való fokozatos integrációs folyamata, a dél-kaukázusi fenntartható béke jobb kilátásai, valamint az egész régió fejlődési potenciáljának jobb kihasználása között;
5. elismeri, hogy az Oroszországi Föderáció továbbra is erőteljes befolyást gyakorol az örmény gazdaságra, ami kiszolgáltatottá teszi Örményországot az Oroszországi Föderáció általi szankciókkal való fenyegetésekkel szemben, melyek arra irányulnak, hogy megbüntessék az országot független politikai és stratégiai döntéseiért; úgy véli, hogy az EU-nak készen kell állnia arra, hogy gyors segítséget nyújtson Örményországnak az ilyen barátságtalan lépések negatív következményeinek enyhítése érdekében;
6. határozottan ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ragadják meg az alkalmat és használják ki a lendületet arra, hogy dolgozzanak ki Örményország számára egy, az EU-val való fokozatos politikai és társadalmi-gazdasági integrációra irányuló, személyre szabott partnerségi programot, amelyet egy külön cselekvési terv kísér, ütemtervvel együtt, amelynek célja, hogy segítse Örményország Oroszországi Föderációtól való kereskedelmi függőségének csökkentését, valamint hogy felülvizsgálja a meglévő partnerségi prioritásokat Örményország jogszabályainak a közösségi vívmányokhoz való közelítésének felgyorsítása érdekében;
7. elismeri, hogy sürgősen meg kell erősíteni az EU és Örményország közötti együttműködést a biztonság és a védelem területén; határozottan támogatja Örményország azon törekvéseit, hogy kihasználja az Európai Békekereten keresztül nyújtott katonai támogatást; tudomásul veszi a biztonsággal kapcsolatos kérdések átfogó platformjaként szolgáló, rendszeres EU–Örményország politikai és biztonsági párbeszédet hozzáadott értékét; felszólít egy hibridfenyegetés-értékelési felmérés elindítására, amely segíteni fogja Örményországot a kulcsfontosságú sebezhetőségek azonosításában és célzott megoldások kidolgozásában; kéri, hogy Örményországot kérjék fel az uniós KBVP-missziókban és -műveletekben való részvételre;
8. kéri, hogy az EU nyújtson technikai segítséget Örményország nemzeti szabályozó intézményei számára, különösen az egységes piac, a verseny és a beruházások támogatása terén, valamint hogy nyújtsanak segítséget Örményország növény-egészségügyi laboratóriumai számára annak érdekében, hogy hatékonyan ellenőrizhessék az EU-ba irányuló kivitelre szánt mezőgazdasági termékek minőségét; kéri továbbá, hogy az EU nyújtson további támogatásokat és kölcsönöket az örményországi gazdasági növekedés és reformok támogatására, a gazdasági és beruházási terv és annak kiemelt kezdeményezéseinek további fokozásával együtt, valamint Örményországnak a fekete-tengeri víz alatti villamosenergia- és internetkábelekkel való összekapcsolásának előmozdításával, továbbá az örmény polgári légiközlekedési bizottságnak az EU feketelistájáról való törléséhez szükséges fejlesztések bevezetéséhez nyújtott segítséggel együtt;
9. elismeri az EU és Örményország közötti személyes kapcsolatokban rejlő kiaknázatlan lehetőségeket; kéri, hogy ismerjék el az Örményország által a vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások végrehajtása terén elért eredményeket; úgy véli, hogy itt

az ideje elindítani a vízumliberalizációs párbeszédet Örményországgal;

10. üdvözlí az EU és az Örmény Köztársaság közötti megállapodás megkötését, amely lehetővé teszi a műveleti vonatkozású személyes adatok Eurojust és Örményország illetékes hatóságai közötti továbbítását a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés részeként; hangsúlyozza az EU és Örményország közötti együttműködés további elmélyítésének fontosságát a bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem, valamint az Unió biztonságának védelme terén, a kölcsönös előnyök elérése érdekében;
11. támogatását fejezi ki az EUMA tevékenységei iránt, és hangsúlyozza annak fontos szerepét; felszólít megbízatásának 2025 utáni meghosszabbítására és személyzetének további növelésére; ismételten csalódottságának ad hangot amiatt, hogy Azerbajdzsán megtagadta, hogy a misszió a határ azeri oldalán is működjön;
12. hangsúlyozza, hogy az EU-nak készen kell állnia arra, hogy szankciókat vezessen be az Örményország szuverenitását, függetlenségét és területi integritását veszélyeztető személyekkel és szervezetekkel szemben, amennyiben az azerbajdzsáni fegyveres erők Örményország szuverén területe ellen katonai műveletet hajtanának végre;
13. felhívja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy tegyék lehetővé az örmény lakosság Hegyi-Karabahba való biztonságos visszatérését, nyújtsanak szilárd garanciákat jogaik és tulajdonuk védelme tekintetében, és tartózkodjanak minden olyan lázító retorikától, amely az örményekkel szembeni megkülönböztetésre uszít; emlékezteti az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy az emberek otthonukba való visszatéréshez való joga a nemzetközi emberi jogi jogszabályok egyik alapvető rendelkezése;
14. ismételten elítéli, hogy azerbajdzsáni katonai behatolásokra került sor Örményország nemzetközileg elismert területére, és hogy jelenleg is megszállás alatt tartják annak egyes részeit; megismétli az azerbajdzsáni csapatok kivonására irányuló követelését Örményország teljes szuverén területéről; elutasítja és súlyos aggodalmának ad hangot az azerbajdzsáni elnök és más azerbajdzsáni tisztviselők által tett irredenta és lázító nyilatkozatok miatt, amelyek veszélyeztetik Örményország területi integritását és szuverenitását, ideértve azokat a nyilatkozatokat is, amelyek az Azerbajdzsánt a nahicseváni exklávéval összekötő, területen kívüli folyosó követelésével kapcsolatosak; óva inti Azerbajdzsánt az Örményországgal szembeni esetleges katonai kalandorpolitikától;
15. megismétli, hogy az Európai Unió egyértelműen támogatja Örményország szuverenitását, területi integritását és határainak sérthetlenségét; határozottan támogatja az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok normalizálását az 1991-es almati nyilatkozat alapján megfogalmazott, a területi integritás és a határok sérthetlensége kölcsönös elismerésének elvei alapján, a határok kijelölését a Szovjetunió vezérkarának vonatkozó, mindkét fél rendelkezésére bocsátott térképei alapján, valamint a regionális kommunikáció feloldását a két ország szuverenitásának és joghatóságának tiszteletben tartása alapján, a kölcsönösség és egyenlőség alapján;
16. ösztönzi Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy tegyenek előrelépést a békeszerződésről szóló tárgyalások terén; úgy véli, hogy ezt a megállapodást jóhiszeműen kell megtárgyalni, és annak a szuverenitás és a területi integritás

elismerésén, valamint az erőszak alkalmazásának mellőzésén kell alapulnia; emlékeztet a határmegállapítási és -kijelölési folyamat befejezésének alapvető fontosságára, amely a jövőbeli fenntartható békemegállapodás előfeltétele;

17. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy nem sikerült megőrizni Hegyi-Karabah örmény lakosságának kulturális, vallási és történelmi örökségét, megsértve ezzel a Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i végzését; elítéli a hegyi-karabahbeli több évszázados örmény jelenlétre emlékeztető helyszínek lerombolását, az azok ellen irányuló vandalizmust és azok megszenteltetését; felhívja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy őrizték meg, védjék meg és mozdítsák elő a régió gazdag és sokszínű örökségét;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Örmény Köztársaság elnökének, kormányának és parlamentjének, az Azerbajdzsán Köztársaság elnökének, kormányának és parlamentjének, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, az ENSZ-nek, valamint az Európa Tanácsnak.